

We kunnen niet meer zonder brede school

De brede school van de toekomst heeft onderwijs en opvang, en een wervend programma van sport en cultuur voor kinderen vanaf 2,5 jaar, zegt **Sharon Dijksma**.

Volgens Leo Prick is mijn voorstel om in de toekomst onderwijs en kinderopvang meer te laten samengaan, slecht voor kinderen die graag een stap omhoog willen zetten op de sociale ladder (Forum, 21 november). Wanneer ouders een school kunnen kiezen op basis van het aanbod aan vrijetijdsactiviteiten, zoals sport en cultuur, zou dat voor met name laagopgeleide ouders een brug te ver blijken. Het zijn beweringen die naar mijn mening moeten worden weersproken in het overigens terecht door Prick bepleite onderwijsdebat.

In het huidige tijdsgewricht verandert de samenleving snel. En die verandering heeft, of we dat nu willen of niet, grote consequenties voor ons onderwijs. Er zijn minstens drie ontwikkelingen die om een samenhangend antwoord vragen. Het begint ermee dat steeds meer kinderen ouders hebben die allebei werken, waardoor je ziet dat school- en werktijden niet langer op elkaar aansluiten. Niet voor niets hebben we inmiddels wettelijk vastgelegd dat kinderen van deze ouders recht hebben op naschoolse opvang.

Tegelijkertijd staat het onderwijsprogramma op de basisschool al enige tijd onder druk. De samenleving heeft er (met de beste bedoelingen uiteraard) een handje van om onopgeloste problemen over de heg van de basisschool te kieperen. Of het nu gaat om de bestrijding van overgewicht of de seksuele weerbaarheid van jonge kinderen, de druk om dit alles in de kerndoelen van het basisonderwijs op te nemen, is groot. Met als groot nadeel dat er te weinig tijd is voor het belangrijkste in het curriculum: taal en rekenen.

Ten slotte zien we dat kinderen met een onderwijsachterstand weliswaar flinke stappen vooruit zetten, maar de opeenstapeling van maatschappelijke problemen (gedragsproblematiek, ontwrichte gezinnen) waar leraren tegenaan lopen is zo groot dat men soms het risico loopt meer bezig te zijn als maatschappelijk werker dan met de eigen kerntaak: lesgeven.

Deze maatschappelijke ontwikkelingen zullen niet verdwijnen, ze vragen wel om een antwoord. En ja, juist vanuit de overtuiging dat het onderwijs het enige, zo niet het beste middel is om kinderen een kans te geven vooruit te komen in het leven. Want die sociale verheffing – die emancipatie zo je wilt – is en blijft de belangrijkste motivatie om alle kinderen in dit land het beste onderwijs te bieden.

De vraag is nu hoe we dat op zo'n manier georganiseerd krijgen dat

het uitdagend is voor kinderen, werkbaar voor leraren en aantrekkelijk voor ouders. Voor alle kinderen en alle ouders. Het begin van de oplossing zit in de brede school. Dit zijn samenwerkingsverbanden tussen scholen, kinderopvang, peuterspeelzalen en soms ook sportverenigingen of andere lokale partners uit de welzijnswereld.

Brede scholen zijn inmiddels overal in Nederland te vinden, in 88 procent van de gemeenten staat een brede school en nog eens 6 procent heeft plannen een dergelijke school te ontwikkelen. Aanvankelijk is de ontwikkeling van brede scholen vooral op gang gekomen in achterstandswijken in de grote steden. Juist omdat een breed aanbod aan voorzieningen voor kinderen die extra zorg nodig hebben veel kansen biedt.

Inmiddels is de brede school, door de snel stijgende vraag naar buitenschoolse opvang, ook voor de hoger opgeleide ouders zeer aantrekkelijk. Het is daarmee bij uitstek een school die aantrekkelijk is voor een gemengde populatie leerlingen.

Hebben we met de ontwikkeling van de brede scholen nu een stadium bereikt waarin we ook het beste onderwijs bieden? Ik denk dat we op dit punt nog meer kunnen bereiken als we ook inhoudelijk de handen steviger ineen slaan. Want juist dat samenwerken aan een geïntegreerd programma om kinderen maximale talentontwikkeling te bieden, staat nog in de kinderschoenen. Dat moet dus snel veranderen.

Ook omdat je op deze manier een aantal van de zorgtaken die nu nog op het bord van de leraar terecht komen door andere professionals kunt laten oppakken. Het zal van de scholen wel vragen dat zij zich in de toekomst meer openstellen voor organisaties buiten het onderwijs.

Daarom heb ik een pleidooi gehouden voor het inhoudelijk doorontwikkelen van de brede school tot een echte brede buurtschool van de toekomst. Met een wervend programma van sport en cultuur voor kinderen vanaf een jaar of 2,5. Met onderwijs dat staat als een huis. Met opvang voor hen die dat nodig hebben. Toegankelijk voor alle kinderen, maar wel op vrijwillige basis, en die basis is een leerrecht.

En natuurlijk zullen deze scholen qua profiel verschillen. Want er moet voor ouders iets te kiezen zijn, keuzevrijheid is een belangrijk voordeel van ons onderwijsstelsel. Geen Haagse blauwdruk dus. Om dit alles mogelijk te maken zullen we in de nabije toekomst moeten nadenken over een bundeling van onze krachten, ook in financiële zin. Maar het begint ermee dat we alle bureaucratische hindernissen en wettelijke belemmeringen die er zijn om deze ontwikkeling van onderop verder kans te geven, wegnemen. En dat ga ik zeker doen.

Sharon Dijksma is staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.